

Motion

1984/85:515

Olle Aulin m. fl.

Uppdelning av Lunds universitet

Genom riksdagsbeslut 1977 tillskapades en högskoleorganisation med ett antal högskoleenheter, vilka var för sig innehåll flera institutioner eller skolor.

För Lund-Malmöområdet beslöts därvid att sammanlagt åtta olika enheter skulle ingå i Lunds universitet. För Stockholm valdes en annan lösning med tolv självständiga högskoleenheter.

Riksdagsbeslutet förutsatte att indelningen i högskoleenheter skulle kunna omprövas mot bakgrund av de vunna erfarenheterna.

Under en följd av år har därefter i motioner i riksdagen kritik framförts mot den mycket stora högskoleorganisationen för Lund-Malmö.

Kritiken bygger på erfarenheter från fältet, där det snart visade sig att högskolebyråkratin i den valda organisationen var alldeles för tung. Särskilt från lärarhögskolan i Malmö och från förvaltningsnämnden för teknisk sektor i Lund påpekades behovet av en omprövning av universitetets organisation.

På UHÄ:s initiativ har sedan 1981 universitetslektor Lars Jansson genomfört en undersökning av högskolorna i Stockholm och Lund-Malmö. Undersökningens resultat redovisas i UHÄ:s rapport 1983:13.

Utredaren pekar i sin rapport på de tröghetsmekanismer som finns inom stora organisationer och menar att centralisering är det viktigaste hotet mot en mer dynamisk, utåtriktad verksamhet. Alltför stora högskoleenheter kan också medföra svårigheter i att överblicka verksamheten och ge dålig kontakt mellan styrelse och verksamhet. Med centralisering och maktkoncentration är risken vidare stor att linjenämnder, institutionsstyrelser och prefekter får ett begränsat inflytande. Samtidigt måste beslut och styrsignaler från UHÄ tränga igenom en djup och bred hierarki när högskoleenheterna är stora.

Efter en sammanvägning av fördelar och nackdelar i olika organisationer föreslår utredaren för Lunds universitets del

dels att den nuvarande tekniska högskolan inom Lunds universitet bör ändras till en från universitetet fristående teknisk högskola, varvid all verksamhet inom teknisk sektor inkl. matematisk-naturvetenskapliga fakulteten och tekniska fakulteten bör ingå i den nya högskolan,
dels att en självständig högskola för lärarutbildning i Malmö bör bildas.

Beträffande musikhögskolans i Malmö tillhörighet bör enligt utredaren frågan t. v. lämnas öppen. Alternativen är enligt hans mening endera en fristående högskola eller ett samgående med lärarhögskolan i Malmö.

UHÄ-rapporten har mottagits positivt såväl från lärarhögskolan i Malmö som från förvaltningsnämnd 1 och tekniska fakulteten i Lund, medan däremot matematisk-naturvetenskapliga fakulteten är kritisk och avvisat en uppdelning av universitetet.

Efter en intern kartläggning och analys inom universitetet har universitetets styrelse med röstsiffrorna 9-7 avvisat en uppdelning av universitetet.

De skäl för en uppdelning av universitetet som framförs i UHÄ-rapporten är enligt vår mening mycket starka.

En uppdelning skulle medföra mindre centralstyrning och medge att lärarhögskolan och tekniska högskolan kunde markera en egen identitet. Samordningen med övriga fristående lärarhögskolor och tekniska högskolor skulle samtidigt underlättas.

Det är också troligt att en uppdelning av det mycket stora universitetet på flera fristående högskolor skulle innebära en vitalisering, inte minst av den utåtriktade verksamheten med förbättrad kontakt- och informationsverksamhet. Samarbetet med näringslivet skulle för tekniska högskolans del underlättas och förenklas.

En egen ledningsorganisation för de nya högskoleenheterna bör också ge bätte möjligheter att utreda och genomföra nya initiativ inom såväl grundutbildning som forskning.

En uppdelning av universitetet måste vad gäller den tekniska högskolan föregås av en mer ingående analys av dels konsekvenserna för de fem nuvarande gemensamma institutionerna (fysiska institutionen, kemiska institutionen, matematiska institutionen, institutionen för teoretisk fysik och mekanik, institutionen för datateknik), dels av samarbetsvägarna efter en uppdelning.

Beträffande lärarhögskolan bedöms en utbrytning av universitetet kunna ske relativt omgående. I samband med inrättande av en självständig lärarhögskola bör också musikhögskolans ställning tas upp till bedömning.

Regeringen bör snarast tillsätta en utredning med uppgift att kartlägga konsekvenserna av en uppdelning av Lunds universitet och lämna förslag till hur en uppdelning bör ske.

Krav på en utredning framfördes senast i bl. a. motion 1983/84:643. Denna motion behandlades av utbildningsutskottet i betänkande 1984/85:2. I detta betänkande avstyrktes att en utredning eller prövning av frågan nu skulle ske. Som motiv framfördes dels de utredningar som redovisats ovan, dels det förhållandet att universitetets styrelse tagit beslut om att inom ett sammanhållet universitet pröva en uppdelning "på ett antal naturligt sammansatta områden".

Vi vill då erinra om att den av UHÄ tillsatta utredningen förordar en uppdelning av universitetet på flera *självständiga* enheter. Den interna organisationsförändring som nu prövas synes inte särskilt vittsyftande. Den bör inte få fördröja att en allsidig utredning om universitetets organisationsstruktur kommer till stånd.

Mot bakgrund av det anförda hemställs
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen
framförts om en utredning rörande uppdelning av Lunds universi-
tet i flera självständiga enheter.

Stockholm den 17 januari 1985

OLLE AULIN (m)

STEN ANDERSSON (m)

i Malmö

MARGIT GENNSER (m)